

ผลการพัฒนาคุณภาพการเฝ้าระวังและป้องกันผู้ป่วยพลัดตกหกล้มและตกเตียง

หอผู้ป่วยในสามัญ โรงพยาบาลเบญจลักษณ์เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

วิไลวรรณ ไยจันทร์, พย.บ.^{1*}

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ หน่วยงาน งานการพยาบาลผู้ป่วยใน หอผู้ป่วยในสามัญ

บทคัดย่อ

องค์การอนามัยโลกได้ให้นิยาม ความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient Safety) หมายถึง การป้องกันความคลาดเคลื่อนและผลข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์จากบริการสุขภาพในระดับที่ยอมรับได้(WHO, 2011) ความปลอดภัยของผู้ป่วย เป็นการดำเนินการ เพื่อลดอุบัติการณ์ลดผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยที่เกิดจากกระบวนการรักษาพยาบาล เป็นศาสตร์ด้านการดูแลสุขภาพที่นำไปใช้ในการดูแลด้านความปลอดภัย เพื่อให้การบริการสุขภาพเป็นระบบที่เชื่อถือได้รวมถึงเป็นการฟื้นฟูความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระบบบริการสุขภาพ การพลัดตก หกล้ม ตกเตียงเป็นอุบัติการณ์สำคัญที่ทำให้ผู้ป่วยได้รับการบาดเจ็บ นอนนาน เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มมากขึ้น เสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้อง โรงพยาบาลเบญจลักษณ์เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาเป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง หอผู้ป่วยในสามัญ มีผู้ป่วยเฉลี่ยต่อแหวในปี 2567 อยู่ที่ 27 ราย มีข้อมูลผู้ป่วย ผู้ป่วยพลัดตกหกล้มที่ได้รับบาดเจ็บระดับ E ขึ้นไป ในปี 2565 - 2568 จำนวน 4,3,2และ3 ราย คิดเป็น 2.56,2.92 2.59 และ 2.99 ครั้งต่อ 1,000 วันนอน ตามลำดับ โดยช่วงเวลาที่เกิดคือแหวบ่าย ดึก ช่วงวัยที่พบคือ ผู้สูงอายุ กลุ่มที่พบคือ ผู้ป่วยเจ็บป่วยเรื้อรังนอนติดเตียงช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันได้น้อย บางรายมีอาการอ่อนแรง

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้ป่วยเกิดความปลอดภัย ไม่เกิดอุบัติการณ์ล้มล้มตกเตียง

วิธีการ:หอผู้ป่วยในสามัญ มีแนวทางการเฝ้าระวังและป้องกันผู้ป่วยพลัดตกหกล้มและตกเตียง แต่ยังมีอุบัติการณ์เกิดขึ้น จึงมีการพัฒนาคุณภาพการเฝ้าระวังและป้องกันผู้ป่วยพลัดตกหกล้มและตกเตียง ในหอผู้ป่วยในสามัญขึ้น โดยขั้นตอนคือ ดำเนินการประชุมทบทวนอุบัติการณ์ นโยบายและสื่อสารนโยบาย และออกแบบพัฒนาระบบการประเมิน ติดป้ายแจ้งระวังตกเตียง การแจ้งเตือนผู้ป่วยและญาติที่ต้องเฝ้าระวัง รูปแบบการขอความช่วยเหลือของผู้ป่วยโดยให้ใช้การบีบตุ๊กตาไก้อีก เมื่อต้องการขอความช่วยเหลือทำกิจวัตรจำเป็น อนุญาตให้ญาติเฝ้าข้างเตียง และในรายไม่มีญาติมีการมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ดูแลช่วยเหลือให้ผู้ป่วยขับถ่ายปัสสาวะทุก 2-4 ชั่วโมง ซึ่งมีการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2568 – 31 มีนาคม 2569 จากแบบบันทึกข้อมูลในทะเบียนสรุบทดการประจำวัน หอผู้ป่วยในสามัญ ตามคานิยามตัวชี้วัดกองการพยาบาล อัตราการพลัดตกหกล้มในหอผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บ(ระดับ E ขึ้นไป E: มีการพลัดตกหกล้มและได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย(Minor injury) ต้องให้การปฐมพยาบาล)วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอัตราต่อ 1,000 วันนอน

ผลการศึกษา พบว่า ในปีงบประมาณ 2569 (ข้อมูล ณ 31 มีนาคม 2569) พบผู้ป่วยพลัดตกหกล้มตกเตียงจำนวน 1 ราย คิดเป็น 1.08 ครั้งต่อ 1,000 วันนอน โดยพบว่า เป็นผู้ป่วยสูงอายุโรคประจำตัวเบาหวาน และความดันนอนโรงพยาบาลด้วยวิงเวียนน้ำตาลในเลือดต่ำประเมิน Morse 30 คะแนน ไม่มีญาตินอนเฝ้า พลัดตกเตียงเวลา 06.00 น. ขณะลุกนั่ง bed pan ปัสสาวะบนเตียง ไม่มีแผล ไม่มีอาการทรุดลง

สรุปการศึกษา แนวทางการเฝ้าระวังและป้องกันผู้ป่วยพลัดตกหกล้มและตกเตียง หอผู้ป่วยในสามัญโรงพยาบาลเบญจลักษณ์เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา หลังจากการพัฒนาคุณภาพระบบ ตั้งแต่ประชุมทบทวนอุบัติการณ์ ที่ผ่านมา การสื่อสารนโยบาย และออกแบบพัฒนาระบบการประเมินการบันทึกทางการพยาบาลให้ครอบคลุมทุกแหวในผู้ป่วยคะแนน (Fall risk assessment tool: Morse) 25-50 คะแนน ประเมินซ้ำทุก 3 วัน และ คะแนน ≥ 51 ประเมินทุกแหว ในผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ มีการมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ดูแลช่วยเหลือให้ผู้ป่วยขับถ่ายปัสสาวะทุก 2-4 ชั่วโมง การแจ้งเตือนผู้ป่วยที่ต้องเฝ้าระวังหน้าใบส่งแหว ใช้รูปแบบการขอความช่วยเหลือของผู้ป่วยโดยให้ใช้การบีบตุ๊กตาไก้อีกเมื่อต้องการขอความช่วยเหลือทำกิจวัตรจำเป็น จากข้อมูลพบว่า ในปีงบประมาณ 2569 (ข้อมูล ณ 31 มีนาคม 2569) พบผู้ป่วยพลัดตกหกล้มตกเตียงลดลง

คำสำคัญ : พัฒนาคุณภาพ พลัดตก หกล้ม ตกเตียง

1* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ หอผู้ป่วยในสามัญ งานการพยาบาลผู้ป่วยใน กลุ่มงานการพยาบาล